

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
MAŁOPOLSKA
OKRĘGOWA IZBA ARCHITEKTÓW RP

Kraków, 26 stycznia 2015

L.dz.173/MPORIA/2015

Pani dr **Barbara Berska**
Dyrektor Archiwum Narodowego w Krakowie
ul. Sienna 16, 30-960 Kraków

Szanowna Pani,

Izba Architektów RP realizuje zadania powierzone Jej na mocy art. 8 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów oraz inżynierów budownictwa (Dz. U. 2014.1946 j.t. - zwanej dalej „ustawą samorządową”) - w szczególności w postaci nadzoru nad należyтым i sumiennym wykonywaniem zawodu, w związku z naczelną funkcją zawodu architekta wyrażoną w art. 2 ust. 1 ustawy samorządowej, jaką jest współtworzenie kultury przez projektowanie architektoniczne obiektów budowlanych, ich przestrzennego otoczenia oraz ich realizację.

W związku z powyższym, mając na względzie przede wszystkim interes społeczny wyrażający się w dążeniu do optymalizacji wydatkowania środków publicznych, jak i w dążeniu do zapewnienia właściwych warunków dla realizacji zadań jakie stawia przed zawodem architekta ustawa samorządowa (art. 2 ust. 1), przedstawiamy nasze zastrzeżenia i uwagi do Regulaminu konkursu na opracowanie koncepcji architektoniczno-użytkowej budynku, siedziby Archiwum Narodowego w Krakowie o sygn. DN.21.1.26.2014 oraz projektu umowy.

Zdaniem Rady Małopolskiej Okręgowej Izby Architektów, regulamin konkursu, projekt umowy na wykonanie dokumentacji projektowej i pełnienie nadzoru autorskiego jak i procedury kwalifikacyjne, odbiegają od standardów, które należy stosować, by chronić interes Zamawiającego, interes społeczny, a także standardy obowiązujące na polu twórczości architektonicznej.

A. Regulamin konkursu.

1. Procedura dopuszczenia do udziału w konkursie.

Celem konkursu jest wybór projektu i projektanta w oparciu o najlepsze rozwiązania, w których jakością jest przedmiotem oceny grupy fachowców, architektów posiadających uprawnienia do wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie. Takie same kryteria powinny dotyczyć uczestników konkursu. Uprawnienia do wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie oraz fakt przynależności do właściwej Izby Samorządu Zawodowego są wystarczającym kryterium w zakresie kompetencji projektanta.

Zawężenie grupy kandydatów deklarujących gotowość udziału w przedmiotowym konkursie nie leży w interesie publicznym, gdyż ogranicza konkurencję i wybór możliwych rozwiązań przestrzennych. W przeciwieństwie do przetargu, w którym decydującym kryterium jest rzetelność usługodawcy i cena, ideą konkursu jest uzyskanie optymalnego rozwiązania koncepcyjnego spośród jak najszerszego spektrum możliwych rozwiązań. Dlatego niekorzystne dla Zamawiającego i jakości przestrzeni publicznej jest wprowadzenie w przedmiotowym konkursie dodatkowych wymagań kwalifikacyjnych, poprzez wymóg przedstawienia zbliżonych do przedmiotu zamówienia projektów z ostatnich trzech lat (pkt. 2.1.2 Regulaminu). Ogranicza to możliwość uczestniczenia w konkursie również doświadczonych architektów i biur projektów z uwagi na ograniczoną liczbę podobnych zleceń na rynku.

Należy ubolewać, że tak przyjęty mechanizm kwalifikacji wykluczył z udziału w konkursie nawet bardzo doświadczone biura i projektantów o wybitnym dorobku twórczym.

2. Zakres koncepcji konkursowej

Wnosimy o ograniczenie nadmiernie rozbudowanego zakresu opracowania projektowego w konkursie. Zakres merytoryczny analiz i opracowań techniczno-technologicznych, a także wymagany stopień uszczegółowienia są niewłaściwe z punktu widzenia warunków wykonywania zawodu Architekta i Projektanta.

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
MAŁOPOLSKA
OKRĘGOWA IZBA ARCHITEKTÓW RP

Wnosimy o dostosowanie zakresu koncepcji projektowej wymaganej w przedmiotowym konkursie do realnych możliwości w zakresie stopnia szczegółowości opracowań, jakości i szczegółowości danych wyjściowych do projektowania oraz w odniesieniu do czasu, jaki Zamawiający przeznacza na opracowanie owej koncepcji.

Powyższy problem dotyczy równie mało realnego terminu (6-cio miesięcznego) na sporządzenie dokumentacji budowlanej. Projektowanie to interdyscyplinarne, wymagające czasu i skupienia przedsięwzięcie, od którego zależy właściwe spożytkowanie znacznych nakładów finansowych. W przypadku przedmiotowego konkursu wartość zamówienia wynosi ponad 70 milionów złotych pochodzących ze środków publicznych, co samoistnie świadczy o randze postępowania i najwyższych standardach, jakie winny być w nim przestrzegane. Termin wskazany w projekcie umowy nie stwarza wystarczających warunków dla optymalizacji pracy projektowej oraz rodzi obawy, co do warunków koniecznych dla zachowania należytej staranności.

3. Kryteria ekonomiczne i techniczne w ocenie prac konkursowych

Niewłaściwe jest przyjmowanie, przy ocenie prac koncepcyjnych w konkursie na twórcze prace projektowe, kryteriów, w których występuje przewaga po stronie parametrów ekonomicznych i czysto technicznych nad walorami architektonicznymi i urbanistycznymi (Rozdział VII pkt.2).

Zasady oceny prac koncepcyjnych przyjęte w warunkach konkursowych mogą blokować rozwiązania nowatorskie i wnoszące wartości istotne w długofalowej perspektywie. Takie podejście nie sprzyja optymalizacji rozwiązań koncepcyjnych i może spowodować, że w wyniku postępowania Zamawiający otrzyma oferty poprawne formalnie, ale niekorzystniejsze w zakresie możliwych rozwiązań funkcjonalnych, przestrzennych i architektonicznych.

Wnosimy o zmianę kryteriów oceny prac konkursowych, poprzez przyznanie właściwej wagi dla twórczych rozwiązań przestrzennych i funkcjonalnych, traktując informacje techniczne i ekonomiczne jako pomocnicze, niemające waloru twórczych rozwiązań. Ekonomia i technologia realizacji są ważnymi elementami w dalszych pracach projektowych na etapie tworzenia dokumentacji budowy.

B. Projekt umowy na wykonanie dokumentacji projektowej.

1. Pozyskanie pozwolenia na budowę.

Zgodnie z zapisami projektu umowy (§ 6. Etap 2.7) projektant odpowiada za „pozyskanie pozwolenia na budowę”. Z tym zadaniem powiązana jest transza wynagrodzenia autorskiego za projekt.

Decyzja o pozwoleniu na budowę nie jest możliwa do „pozyskania przez projektanta”, gdyż stanowi autonomiczną kompetencję właściwego organu administracji państwowej. Projektant nie ma wpływu na tryb i jakość pracy administracji państwowej. Stosowne procedury regulują odpowiednie akty prawne. W tym kontekście, niewłaściwe jest obarczanie projektanta zadaniem „pozyskania pozwolenia na budowę”, a tym samym uzależnianie wypłaty wynagrodzenia za projekt budowlany od uzyskania pozwolenia na budowę. (§ 16. 2.c).

Nie zwalnia to projektanta od odpowiedzialności za sporządzoną dokumentację projektową w zakresie zgodności z prawem, wiedzą techniczną oraz w zakresie kompletności. Interes Inwestora jest w tym względzie chroniony poprzez odpowiedzialność zawodową i dyscyplinarną projektanta.

Reprezentowanie Inwestora w sprawach związanych z postępowaniem administracyjnym, a także w innych sprawach związanych z procedurami poprzedzającymi uzyskanie pozwolenia na budowę, jest możliwe. W żadnej mierze jednak Projektant nie może być zobowiązany do efektywnego uzyskania pozwolenia na budowę w konkretnym terminie.

2. Metodologia procesu projektowego.

Na etapie koncepcji konkursowej koszt inwestycji, efektywność ekonomiczna czy szczegółowe analizy energetyczne i klimatyczne (Rozdział VI pkt.2.2) mogą zostać jedynie ogólnie oszacowane i stanowić co najwyżej podstawę oceny realności rozwiązań. Tymczasem projekt umowy przewiduje karę umowną

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
MAŁOPOLSKA
OKRĘGOWA IZBA ARCHITEKTÓW RP

za przekroczenie kosztu realizacji o ponad 20% (§ 18. 1.c), a także za nieosiągnięcie w trakcie projektowania rozwiązań zapewniających uzyskanie poziomu kosztów zużycia energii cieplnej i elektrycznej podanych w pracy konkursowej (§ 18. 1.d). Tego typu obostrzenia są niewspółmierne do zakresu merytorycznego koncepcji architektonicznych.

Zapisy umowy, zobowiązujące projektantów do składania ścisłych i wiążących gwarancji co do konkretnych parametrów technicznych obiektu na etapie koncepcji konkursowej - uznajemy za niewłaściwe, gdyż nie wynikające z metodologii procesu projektowego. Ponadto, wymóg ten wprowadza niejasne zasady oceny prac konkursowych. (Rozdział IX pkt.3.7) .

3. Ograniczenie praw autorskich.

Zamawiający wymaga od autorów trzech zwycięskich prac przeniesienia praw autorskich (Rozdział IX pkt.1.3). Następnie, pomimo wyboru pracy zwycięskiej w konkursie, przewidziane są negocjacje z udziałem innych zespołów projektowych niż zwycięski. Jest to niespotykane, aby pomimo rozstrzygnięcia konkursowego, nie realizować zwycięskiej pracy. Przyjęta procedura negocjacji z udziałem trzech wyłonionych w konkursie autorów, z uprzednim przejęciem praw autorskich, tworzy mechanizm swobodnego dysponowania wypracowanymi dziełami, niezależnie od intencji twórców. W takich okolicznościach istotne aspekty projektowe mogą ulec zniekształceniu doprowadzając do powstania przestrzeni publicznej (i samego obiektu) w niewłaściwej formie.

Tego rodzaju zapisy mogą prowadzić do kreacji przypadkowych rozwiązań stanowiących zestaw doraźnych, niezharmonizowanych elementów. Zwracamy także uwagę, że zobowiązanie do niekorzystania z niezbywalnych praw autorskich osobistych może prowadzić do nieważności umowy w tym zakresie, z uwagi na możliwe obejście bezwzględnie obowiązujących przepisów prawa autorskiego (art. 16 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych w związku z art. 58 § 1 Kodeksu cywilnego).

Mając powyższe na względzie – zwracamy się z apelem do Zamawiającego o wprowadzenie zmian i korekt regulaminu (na podstawie postanowienia zawartego w Rozdz. IV pkt 1 ppkt 1.4 Regulaminu konkursu) i umowy oraz odpowiedniego wydłużenia terminu przeprowadzenia postępowania.

Rada Małopolskiej Okręgowej Izby Architektów realizując swoje Konstytucyjne i Ustawowe zobowiązanie do nadzoru nad właściwym wykonywaniem zawodu architekta, a także upoważniona do reprezentowania grupy zawodowej w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony, deklaruje swoją jak najdalej idącą pomoc w naprawie zaistniałej sytuacji.

Z poważaniem,

arch. Marek Tarko
Przewodniczący Rady
Małopolskiej Okręgowej Izby Architektów RP

arch. Grzegorz Lechowicz
Sekretarz Rady
Małopolskiej Okręgowej Izby Architektów RP

Do wiadomości :

- Architekt Miasta Krakowa
- Krajowa Rada Izby Architektów RP
- Okręgowe Izby Architektów
- członkowie Małopolskiej Okręgowej IARP
- SARP o/ Kraków